

Any LXIV - Batallada 3540

Preu: 20 cèntims

BARCELONA, 29 Juliol 1933

«En la cuestión del Estatuto, añade, nos bastará estar sentados y algún día veremos pasar el cadáver de nuestro enemigo.»

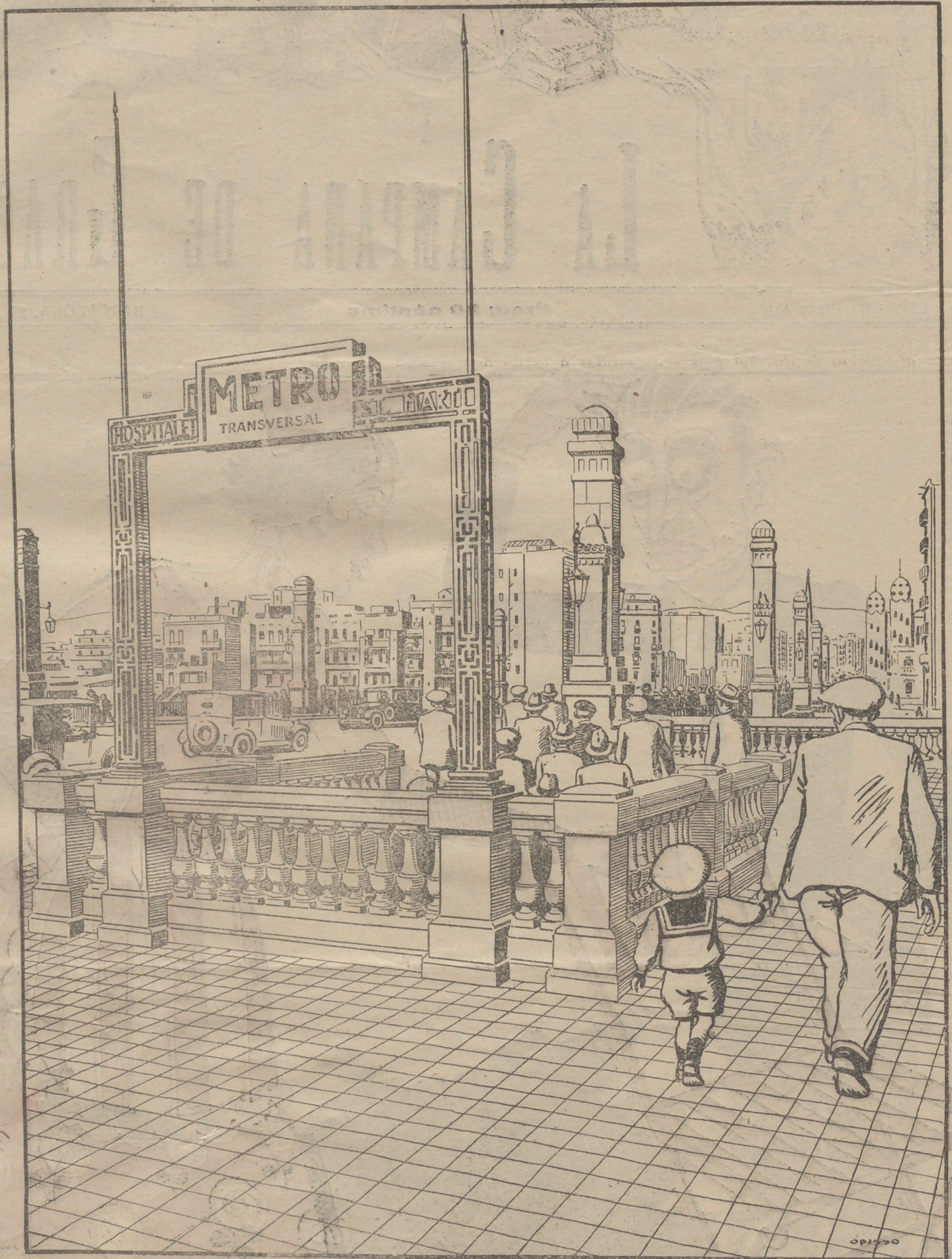
(Paraules de Maura)

Catalunya:—Aquí teniu la cadira i de ferro, perquè com que passareu molt de temps assegut no se us faci malbé.

F. C. Metropolità de Barcelona, S. A.

(TRANSVERSAL)

JA ESTA INAUGURADA L'ESTACIÓ DE MARINA

Escala mecànica

De PLAÇA ESPANYA a la MONUMENTAL, 20 cèntims

De BORDETA (Hospitalet) a MARINA (Sant Martí) quinze minuts

RAPIDESA :- COMODITAT :- ECONOMIA :- **METRO TRANSVERSAL**

LA CAMPANA DE GRACIA

SETMANARI D'ESQUEBRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Redacció i Administració: Ronda Universitat, 25, entl. ···· Telèfon 22122

La nostra protesta

SEGONS les manifestacions fetes pel conseller de Governació, senyor Selves, l'Estat central estarà representat en el Comitè Permanent del traspàs de serveis d'Ordre Públic, pel senyor Azcàrraga, secretari del Govern civil de Barcelona. Heus ací un nomenament que no pot ésser gens ben rebut ni pels republicans ni pels catalanistes, que ja estan prou sublevats amb la presència del senyor Azcàrraga en el Govern civil.

Francament, ningú no ha volgut mai persecucions ni s'ha sentit animat per cap desig de venjança, però és una mica massa fort que els barcelonins no sols hagin hagut d'aguantar la presència d'un dels funcionaris que amb més abnegació es distingí pels seus serveis a la dictadura, sinó que s'ha arribat a l'extrem que en molts actes el veiem representar el Govern de la República. No es cregui pas el senyor Azcàrraga que en escriure aquestes ratlles ens mogui cap sentiment d'animadversió envers seu; si ell com a funcionari es va creure en el deure d'excedir-se en multes i sancions a la premsa catalana durant la dictadura; a molestar les organitzacions dels actes més insignificants del nostre jovent, per si podien traslluir un sentiment catalanista; si es creia que el càrrec burocràtic l'obligava a exterioritzar els seus més cars sentiments de monàrquic (fundador del «Grupo Alfonso») i moltes altres coses que ara no volem recordar, la decència l'obligava a demanar el trasllat de Govern civil (nosaltres som més generosos que la dictadura que condemnava a morir de fam el que no se sotmetia als seus capricis) i passar tan desapercebut com fos possible.

Qualsevol solució hauria estat ben vista als ulls de l'opinió pel propi decòrum personal del senyor Azcàrraga. Per altra banda, però, no deixa d'ésser lamentable que per part dels qui tenien el deure de fer fonedís aquest trist recordatori de la dictadura, sembla que pel contrari trobin plaer a donar-li tota mena d'encoratjaments per la seva ostentació personal.

Jo no sé pas quins informadors deu tenir el Govern de la República quan es contia amb aquesta inconsciència a elements que per força han d'ésser mal vistos per l'opinió republicana. El cas de l'Azcàrraga, és un de tants, ja ho sabem. Als Ministeris de Madrid, tenen vara alta els funcionaris que més s'han destacat en la dictadura i que ara no dissimulen gens ni mica els seus sentiments monàrquics: hem vist aquelles figures que desfilaren en la manifestació pro-Primo de Rivera a Barcelona que han rebut els màxims honors de confiança per part dels governants de la República. En una paraula, els republicans, ens sentim escarnits i befats davant de tanta impudícia com estem veient.

Es clar que el temps dirà amb tota la seva eloqüència el disbarat que totes aquestes anomalies representen. Aquests mateixos homes no tindran cap mena d'escrúpols a signar la condemna de mort als actuals governants de la República si ve la Restauració que ells somnien o triomfa el moviment reaccionari que estan preparant.

Amb aquest procedir l'única cosa que es fa, és afeblir la fe i la confiança dels homes veritablement republicans del país, que és el primer pas per a disminuir la resistència que per força hauria de trobar qualsevol moviment antirepublicà i antiliberal.

Ja sé que no servirà per res, perquè a les altures ja fa temps que en aquest punt s'han venut l'enteniment. Però contra aquest escarni que es fa a la República i a Catalunya amb el nomenament del senyor Azcàrraga, vagi la més enèrgica protesta dels que sempre ens hem sentit republicans i catalanistes.

Per al monument a Francesc Layret

Ha estat feta una crida a tots els Municipis catalans perquè aportin llur contribució al monument que a la memòria de Francesc Layret serà erigit a Barcelona. Cal que tots els catalans s'esforcin perquè aquest homenatge al gran patrici de Catalunya i de la Llibertat sigui un fet ben aviat.

(Escultura de Frederic Marés).

Quina alegria deuen tenir l'ex-rei, Barre-
ra, Anido i tota la llopada, en veure la jus-
tícia republicana!

El poble no ha posat el «visto bueno» a
la sentència. I amb el poble, que és qui
portà la República el dotze d'abril, també
cal comptar-hi.

No acabat la comèdia...

...però el director està content.

(«Vetcherniaia Moskva», de Moscó)

Els únics contents per la sentència pels fets del 10 d'agost, han estat els culpables, els conspiradors monàrquics - envers els quals sempre té tanta benevolença i miraments la República-, els "caballeros (!!!) de la manifestación pacífica".

A nosaltres, republicans de sempre, la sentència no ens ha fet cap gràcia. I no pas degut a un esperit de venjança, sinó a un sentiment de justícia.

INTENCIONS

Un sacerdot, demana caritat

Se n'han ocupat els diaris aquests dies, la majoria dels diaris: els de dreta, els d'esquerra, els que es diuen independents. S'han fet tota mena de comentaris, més o menys desinteressats. Jo crec, però, que el fet s'ha comentat poc, se li ha donat poc relleu, poca importància. No es veu cada dia un capellà demanant caritat a la porta d'una església. El que passa, però, és que la premsa d'esquerra no crida, no s'indigna, quan es tracta d'atacar les dretes. La premsa d'esquerra és governamental pel sol fet que vivim en República, i com la República és tant tolerant, tant benevolent, tant de pasta de tortell amb els cacics, que segueixen escanyant l'humil en els medis rurals; amb els capellans, que converteixen la trona en barricada i des de la trona vomiten fel contra la República; amb els generals monàrquics que organitzen manifestacions *pacífiques* a les quatre de la matina-da... la premsa es posa a to i també és tolerant, també és benevolent, també és de pasta de tortell.

Ni jo ni aquest periòdic, que ha estat sempre republicà sense claudicacions ni enfemismes, que ho ha estat en els moments pitjors del pistolisme de Martínez Anido i en els de la dictadura de Primo de Rivera—és a dir: quan no hi havien tants republicans com ara, perquè llavors no feia tan bonic i era un xic perillós dir-se republicà i defensar un catalanisme que no fos el catalanisme burgès i clerical de la Lliga—no sabem seguir aquesta tàctica.

Un capellà a la porta de l'església, demanant caritat a la porta de l'església. I barrejat entre els altres pobres, fent-los la competència. Naturalment, com els sentiments de fraternitat i de solidaritat són molt elàstics, molt febles, els pobres han protestat. Naturalment, la gent que freqüenta l'església i que amb cinc cèntims donats de tant en tant als pobres creuen comprar-se l'entrada al cel, no havien de dubtar en veure, entre els pobres, un capellà. I feien més caritat al capellà que als altres perquè així l'entrada seria, pel mateix preu, de preferència.

Els pobres no tingueren tants miraments i protestaren. La presència del

capellà significava per ells un mal negoci, i no els feia cap gràcia. Però el capellà era a casa seva, es sentia a casa seva: la casa del déu humil, amic de publicans i pecadores—que digué que li era més fàcil a un camell passar pel forat d'una agulla que no a un ric passar la porta del cel—avui plena d'or, de luxe insolent i cruel.

Segur que el gest d'aquest capellà ha convergit en anticlericals tots els pobres, cosa que no hauríem aconseguit tal vegada amb articles i discursos.

La gent de dreta ha aprofitat la misèria d'aquest capellà, autèntica o suposada, per a fer-ne política i llançar la consegüent paletada de lloï contra la República. I l'actitud del capellà—la mà estesa i pidolaire a la porta d'un temple en el qual les imatges estan carregades d'or i de joiells—, la interpreten així:

—Ja veieu les conseqüències de la Llei de Congregacions Religioses. Ja veieu els resultats de la persecució (!) de la religió catòlica: els pobres sacerdots han d'anar a demanar caritat.

El fet d'aquest capellà demanant caritat a la porta de l'església pot ésser una comèdia, una maniobra més contra la República. Una maniobra ineficaç, però, ja que en temps de la monarquia també hi havia capellans po-

bres, també n'hi havia que es morien de fam. Generalment eren els més bons, els que no sabien—ni volien—fer comerç de la religió.

Per tant, si aquest capellà que demana caritat a la porta de les esglésies és autènticament, veritablement pobre, mereix tots els respectes. Però si no ho es, si es tracta d'una maniobra de les dretes, cal dir que la maniobra resulta francament estúpida i contraproduent.

Mentre en les esglésies hi hagin calzers d'or i les imatges estiguin carregades de brillants, no hi ha dret que un sacerdot es vegi obligat a demanar caritat. Mentre hi hagin catòlics rics—rics perquè han especulat amb la guerra, perquè han fet operacions bancàries més que brutes, perquè han explotat els treballadors i els seus diners fan pudor de sang, de suor i de llàgrimes de pobre—no hi ha dret que un sacerdot del déu que diuen estimar tant, demani caritat.

Mentre el bisbe va cobert de sedes, viu en un palau i té automòbil—que és una manera ben arbitrària d'interpretar i seguir les doctrines del Crist—, no hi ha dret que un capellà demani caritat.

LLUIS CAPDEVILA.

—Ja ho veu! Un altre complot!
—Oh, és clar! Com que ells vinga conspirar i els altres vinga perdonar, no acabarem mai.

SANG AL CARRER

HUMORISME, NO!

Humorisme, no! Avui, de cap de les maneres. Fer humorisme mentre Barcelona encara té carrers tacats de sang seria quelcom de criminal. Ni amb la sang ni amb els crims és lícit de fer-hi broma.

LA CAMPANA DE GRACIA, setmanari satíric per excel·lència, sempre ha tingut un humorisme franc, radiat d'humanisme. Per a copsar-ho bé cal escriure serenament els replecs de l'ànima de la ironia, en el fons, mai en la forma, sempre planera i despreocupada.

I és precisament per això, per aquest fons humà i sensible que té el setmanari, que avui diem: «Humorisme, no!» Quan els carrers de Barcelona estan tacats de sang de germans nostres defensors d'un ideal, tot l'humorisme se'ns esfuma, i dins els nostres pits bat un clam de protesta. La indignació fa presa dels nostres esperits. I per això protestem enèrgicament d'aquesta passivitat en els medis policíacs.

La reacció deu estar força satisfeta que caiguin obrers assassinats pels carrers de Barcelona; la reacció sap com

d'aquesta manera fou possible la vinguda d'una dictadura. El pistolerisme en marxa sobre les ciutats és una organització magnífica per als inconfessables fins dels despitats, dels vençuts el 14 d'abril, dels que per un excés de liberalisme i de democràcia els ha estat possible d'organitzar novament les bandes terroristes de les èpoques negres per a Catalunya i per al proletariat. Tot això gràcies a l'impunisme.

Sang als carrers. Dol a l'ànima. Misèria a les llars. Malestar social a Catalunya. Pànic. Heus ací l'obra negativa de les pistoles en acció. I a les llars dels desgraciats obrers caiguts es desenrotllen els drames; no pas els drames del cinema o del teatre que acaben quan cau el teló. Allí on els drames del literat acaben, en la vida real d'aquestes llars obreres és precisament on comencen a desenrotllar-se. Quan el teló cau és quan entra l'ona negra a la llar, embolcallant i traçant una nova ruta amarga, un calvari, a les esposes i als fillets, víctimes innocents d'un sector social que mercadeja amb l'atemptat personal.

Protestem enèrgicament de l'actuació passiva que ha fet possible la perpetració dels recentíssims crims. Demanem justícia per a les víctimes. Nosaltres avui no podem fer humorisme, si per cas el farà l'autoritat segons les mesures que adopti i els Tribunals segons les sentències que dictin contra el pistolerisme i els seus protectors; serà però un humorisme tràgic, dolorós...

PERE ESPANYOL

Ha estat detingut un individu anomenat Fernández Arias, al qual alguns tènien per periodista. Aquest individu es dedica, des de les pàgines d'un periodiquet de claveguera, a cantar les excel·lències de la monarquia i a injuriar els homes de la República.

Ara, detingut, la monarquia ja compta amb un nou màrtir. Quin tronc, Fernández Arias i Albiñana!

MEDITACIÓ

No creguis en la mentida
d'aixecar al cel el cor;
pensa que cel vol dir mort
i terra vol dir vida.

Viu la vida sens recel,
lliure de sants i retaules.
Déu, l'eternitat i el cel,
faules i faules i faules!

El més sagrat és com tú
igual al més miserable.
Sortat de qui viu segur
sense cap déu ni diable!

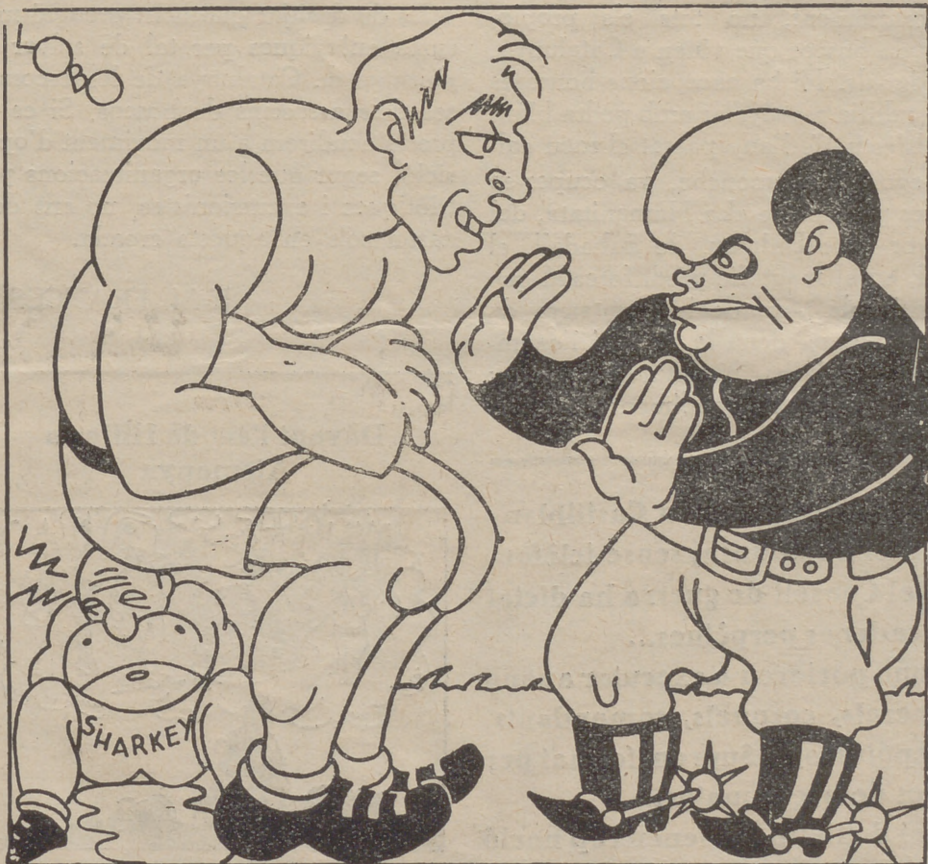
L'arbre viu alegremente,
besa l'amplària infinita
i porta damunt el vent,
pengim-penjam, la collita.

Enfonsa a terra la rel
i alça enlaire la brancada
i sols espera del cel
la llum, l'aire i la rosada.

De terra ho espera tot!
xucla saba de l'escòria
que s'enfila al cap del brot
i l'escòria és fruit i glòria.

No creguis en la mentida
d'aixecar al cel el cor;
pensa que cel vol dir mort
i terra vol dir vida.

SALVADOR PERARNAU.

Primo Carnera:—Ara sóc l'amo del món.
Mussolini:—Aquí no hi ha més amo que jo.

Els assassins de boscos

Una de les arbitriarietats més absurdes del sistema capitalista ultrancer és aquella que, sovint, posa tresors d'incalculable importància en mans d'hommes incapaços de comprendre aquella i atents, per damunt de cap altra cosa, al profit personal.

Un bosc, per al propietari que no hi veu més enllà del nas i té sensibilitat de mula, no és altra cosa que una màquina de fer moneda. Si cada soca significa, per exemple, un duro, quan un home així necessita mil duros, talla mil soques, i Santa bona Maria. Certs amos de boscos, gasius i materialistes, assassinen lentament d'aquesta manera el paisatge magnífic de Catalunya.

I això no hauria de poder-se fer amb la impunitat que hom ho perpetra. Sabut és que existeixen lleis que regulen la matèria, encaminades a evitar que les nostres valls i les nostres carenes esdevinguin poc a poc, roques pelades o ermots desolats. Però aquestes lleis no deuen acomplir-se amb prou escrupulositat i els pins i les alzines cauen, un dia i altre dia, bàrbarament destralejats per aquests imitadors del pagès que posseïa la gallina dels ous d'or i que, per tal d'enriquir-se més de pressa, la va sacrificar, quedant-se sense ous i sense gallina.

Es evident que aquell que controla un bosc i en vol viure, ha de mirar de resoldre la seva situació amb el bosc, que és el seu element de vida. Enhorabona que hom talli i espargui, la qual cosa és fins i tot necessària per la salut del bosc. Però cal fer-ho amb ponderació i intel·ligència i no pas amb l'ensanyament que palesen molts hisendats avariciosos.

Catalunya és una de les regions geogràfiques del planeta millor afavorida sota el punt de vista dels seus arbres. El Vallès, les serralades del Montseny, les Guillerries i una munió d'indrets

prou coneguts de tots, són obres mestres de la Mare Pàtria en aquest sentit. Cap a la que fou província de Girona, així com a la Conca del Francolí, trobem encara exuberància d'arbredes esponeroses, supervivents del negoci de llenya, monstruosament abusiú que va fer-se aleshores de la Gran Guerra. I bé, imaginem-nos, per un moment, que l'acció lenta i perfidiosa dels assassins de boscos, anés exterminant tota la vida vegetal en els llocs esmentats. ¿Què en quedaria de la bellesa natural de la nostra terra? ¿Quina impressió haurien de copsar els nostres esperits, d'una Catalunya erma, sense una ombra acollidora ni una perspectiva digna d'aquest nom?

Prou sé que l'amo de pins, o de roures o del que sigui, pensaria que tot això són vuits i nous i que cap força coercitiva no pot privar-lo d'aclarir— aquesta gent de destruir un bosc en diu «aclarir-lo»—ni de tirar endavant el seu negoci. Però el fet és que la propietat d'un bosc no és com la propietat d'una casa o d'un vaixell, creacions artificials de l'home. El bosc és creat per si sol. No és el seu propietari que l'ha creat. I a dreta llei ningú no hauria de poder destruir allò que no creà. I amb prou feines allò que creà, quan és d'utilitat pública.

Sortosament, no tots els propietaris de boscos que viuen a Catalunya, són iguals. Hi ha excepcions honoroses que caldria assenyalar amb pedra blanca. L'estiu de l'any passat el meu «alter ego», Scaramouche, va ocupar-se en les pàgines de «La Humanitat», del senyor Pere Dalmau, de Sabadell, el qual, en el magnífic predi forestal que poseeix als peus de la muntanya de Sant Llorenç, dona la pauta i l'exemple de com deu explotar-se un bosc perquè doni el rendiment natural,

sense apurar-lo ni destruir-lo. «Scaramouche» demanà, per a ell, a la Generalitat, una recompensa. No sé, per ara, que li hagi estat concedida; el que si sé, és que se la mereix.

No gaire lluny del «Dalmau»—així anomena tothom el bosc del patrici sabadellenc— hi han altres boscos. Però, amics, en aquests hi és entrada la filoxera, en forma de destrat. Hom no deixa que els pins es facin. Bon punt s'espiguen el mínim per ésser venuts, són tallats. I les copes dels que resten són esporgades fins assemblar pals de telèfon. Això tindria un atenuant si l'amo del bosc fos un pobre pagès, ple de deutes. Però és per contra un plutocrata, carregat de mils duros. No és, doncs, la necessitat la que l'empenya a anihilar el bosc. ¿Serà una mena de prevenció contra els que algunes dotzenes de vegades hi haurem anat amb un llibre, a reposar, llegir i somniar?... Amb això, gairebé no pot fer-se. El sol no troba cap dossier de fulles que l'intercepti. Passa per allà on vol, i transforma en una enorme fogona el que en altre temps fou lloc deliciós per a llegir clàssics i poetes i per a deixar voltejar la fantasia. Qualsevol hi explica res de tot això a l'adust i il·lustrat propietari... Potser contestaria amb una perdigonada.

Es de desitjar que hom prengui mesures enèrgiques per tal de salvar el paisatge de Catalunya de les escames dels assassins de boscos. Si es fa precís acudir a un moviment d'oposició, segur que les organitzacions patriòtiques i excursionistes, no ens deixaran sols en aquesta croada.

J. M. FRANCES.

Per la mort, bàrbara, això sí, de quatre guàrdies civils a Castilblanco, poble encara incivilitzat d'un recó d'Eztremadura, sense telèfon, sense carretera, sense comunicacions, el Consell de guerra ha dictat una colla de penes capitals i cadenes perpètuas...

Per l'assassinat de deu o onze soldats, que portaren a executar a sang freda i amb enganys una colla de generals, coronels, comandants, capitans, etc., aixecant-se contra la República, el Suprem format per homes civils, ha dictat penes de presó major.

Els pagesos de Castilblanco no saben ni de lletra, ni tenen cap noció de la cultura. Els militars sublevats del 10 d'agost tots són homes de carrera, d'honor i amb consciència del crim que varen cometre.

No calen comentaris.

Davant l'èxit de Hitler a Alemanya

Charlot: Tots em deien que era impossible representar un paper seriós amb un bigoti com el meu...

Política de creació

LA CULTURA

Vàrem veure que una política de creació—la qual si no és tal ja ni mereix el nom de política—es polaritza en dos sentits ben concrets: crear riquesa i crear cultura.

Ara bé, ço que en cultura ha fet i està fent l'actual política republicana d'esquerres és a la vista de tothom. L'esperit més pessimista ha de sentir-se reconfortat. I han de callar tots els derrotistes. Més que no pas l'obra feta—milers d'escoles elementals creades, institucions d'ensenyament superior que, tot just instaurades, són ja una realitat modèlica—encara tenen més importància i valor les orientacions de la política republicana. En aquest punt sí que podem dir que la revolució ha estat feta amb la màxima amplitud i que solament resta tirar endavant pel solc obert.

I això, no solament per l'orientació laïcista que ha tret de pollaguera la reacció; ni per aquest sentit popular i aquesta marcada intenció de justícia en obrir l'escola de bat a bat al poble, després d'haver-la modernitzat i embellit; sinó per quelcom més important encara: pel fet d'haver-se entronitzat un concepte nou, modern, liberal i humanista de la cultura, en substitució d'aquell altre tronat, exclusivista i jesuític, d'abans.

La cultura era quelcom que havia d'ésser guardat «de l'espessa brutalitat del vulgus»; quelcom així com un culte essotèric en el que oficiaven els «escollits», «pontífex» i turiferaris. Hi havia—i encara hi ha—les escoles dels pobres i les escoles dels rics, per a la separació i distinció de les quals els «padres» i les «madres» feien veritables filigranes.

Jo només vull reportar ací aquella insistència dels «padres» d'un col·legi aristòcrata de Barcelona prop de llurs deixebles per tal d'inculcar-los el convenciment que ells eren els futurs directores de la nostra vida social. Concepte ja vell dels jesuïtes a l'escola: educar, a llur manera, les futures classes «directores», i així dominant aquestes poder dominar la societat. Per al poble, la ignorància i la incultura més negres.

Quina diferència amb el concepte de la cultura que, amb la República, ha triomfat! Entre nosaltres és nou, però és en realitat ben vell, car és dels grans pedagogs de tots els temps amb la sola excepció dels jesuïtes. Segons aquest concepte, una cultura no és sinó un «mandarinisme» miserable, quan no abasta tot el poble i, encara, d'una manera integral. Es a dir, si la cultura, que vol dir *cultiu*, no és un estat superior de la vida col·lectiva en tots els aspectes, físic, intel·lectual, estètic i moral, a que un poble ha arribat amb l'esforç de tots.

Quant de camí fet en poc temps i quanta claredat davant nostre, a la llum d'un simple concepte! Dieu-me: ¿seria possible avui entre nosaltres escatir seriosament, com divuit anys enrera, si en la nostra obra cultural hem de decantar nostra preferència per l'alta o per la baixa (!) cultura? ¿Ni que ens reprengué aquell embaïllament davant d'un superficial i formulari estudi dels clàssics, en lloc del vertader humanisme que centra el coneixement en l'estudi, aprofundit, de la vida i, especialment, de la vida humana?...

ALBERT SANS

Paraules a «El Duende»

«El Duende» és un periodiquet monàrquic que ha vingut a augmentar la literatura de water-closet. No sembla redactat: sembla vomitat.

Monàrquic i vomitat? Sí, vaja: l'afició al mam!

«El Duende» té un corresponsal a Barcelona. Tractant-se d'un periòdic com «El Duende», no sabem si el corresponsal és el jove J. M. Planas—tan popular a «La Criolla»—. Manuel Brunet o el canonge Montagut.

—¿Heu vist que en les pàgines de «El Duende» apareix molt sovint la fotografia d'un porc?

—Sí. I no diuen mai qui és.

—No cal.

—Per què?

—Perquè, com que el periodiquet és

una porqueria, el porc ha d'ésser el director.

Copiem d'«El Duende»:

«¿Qué creen esos señores—ellos y ellas—que ostentan títulos nobiliarios y guardan dinero? ¿Que «las derechas» van a «sacarles las castañas del fuego» así como así! (por su linda cara)? No!...»

Es una indirecta. Una indirecta molt directa. Es veu que «para sacar las castañas del fuego» cal sacrificar-se... i pagar.

També d'«El Duende»:

«Hay quien dice que «El Duende» es un periódico «sostenido por las derechas». Aclaremos el equívoco de una vez! A «El Duende» no le ayuda nadie»,—(nadie le sostiene).—Pobret! Quina llàstima ens fa!—Al contrario!

Tenia un capitalista que se separó de la empresa.—No ens queda més remei que felicitar el capitalista—. En cuanto a «las derechas»!... No!... Mejor es no hablar de eso!

Pero que conste!!

«El Duende» invita al público para que pruebe que «alguien» le subvenciona o le ayuda directa o indirectamente. Si «El Duende» se publicase en otro país, ¿quién duda que a estas horas sería ya una empresa fuerte y poderosa?—Home, quin mal concepte dels altres països!—Pero ¿en España? Aquí, *donde los que tienen dinero lo guardan, lo esconden, lo escamotean*—el subratllat és nostre—frotándose las manos y diciendo: «Ese Duende, qué cosas dice!» Y con los 30 céntimos que paga al vendedor por un ejemplar de «El Duende» cree haber cumplido con su deber. Y hasta se convence a sí mismo de que con los 30 céntimos es «capitalista» de «El Duende».

¿Está claro?»

Sí, señor Adelardo: i tan claro!

El senyor Adelardo Fernández Arias és el director de «El Duende». ¿I sabeu qui és el senyor Adelardo Fernández Arias? Un fracassat en el teatre i en la novel·la. I l'alcaloide de la cursileria.

Si no fos cursi ja no seria monàrquic! N'és tant de cursi, que ens passaríem anys i anys dient-ho i encara no ho hauríem dit prou.

Diuen que els dies que plou, el director d'«El Duende», el cursilíssim Adelardo, no pot escriure.

—Per què?

Perquè els peus li fan mal.

També diuen una altra cosa. Quan el cursi Adelardo vol escriure se'n va a un femer, es lliga una ploma a la cua, posa les quartilles a terra, s'ajup com per a fer una altra feina que es fa en llocs molta reservats i a soles... i redacta «El Duende».

Un altre joiell de «El Duende»:

«De enero a enero, el dinero es del banquero. El banquero es de quien tiene dinero. A quien tiene dinero le tiene sin cuidado quién es el banquero. Consecuencia: La cuestión es tener dinero!»

Aquesta obsessió, aquesta monomania del *dinero* ens fa pensar en allò de què «qui té gana somnia pa».

Un altre botó de mostra d'«El Duende»:

«¿Que no hay juego? Ahí están los frontones. A diario pierden su dinero en los frontones muchísimas personas.»

I, finalment:

«El Duende» no acepta favores de ninguna especie. «El Duende» no trata más asuntos retribuidos que los de publicidad, con arreglo a nuestras tarifas de Administración. Que conste!»

Posi's tranquil, i faci's retratar, senyor Adelardo.

EL FEIXISME, ELS «QUATRE» DE PARÍS, LA CARITAT CRISTIANA, EL CONFESSIÓARI I ELS PADRES DELS «SAGRADOS CORAZONES».

Poden triar

Aquesta setmana, l'articulista no es troba pas, certament, mancat de tema. Experimenta allò que els francesos en diuen (l'embaras du choix). Els temes abunden i ara trio aquest, ara m'agrada més l'altre, heus ací que a l'articulista, un bon xic cagadubtes, li ha arribat l'hora d'engiponar unes quartilles i encara no s'ha decidit.

Aquesta abundor de temes és un bon xic desagradable. Hom preferiria no tenir-ne, tenir que cercar-lo amb un llumet. Però, dissortament, l'actualitat és pròdiga. I l'articulista, per a quedar bé amb els que el lleixen, i no havent-se decidit encara, sortirà del pas còmodament, fent un enunciat d'aquests temes que haurien pogut ésser altres tants articles. I prenguin la bona voluntat.

El complot feixista

Ara, pel que es veu, el Govern se n'ha adonat. Prou l'hi ha costat. Recordem que fa ja un parell de mesos, des de les planes de «La Humanitat» va ésser denunciat tot ço que ara es

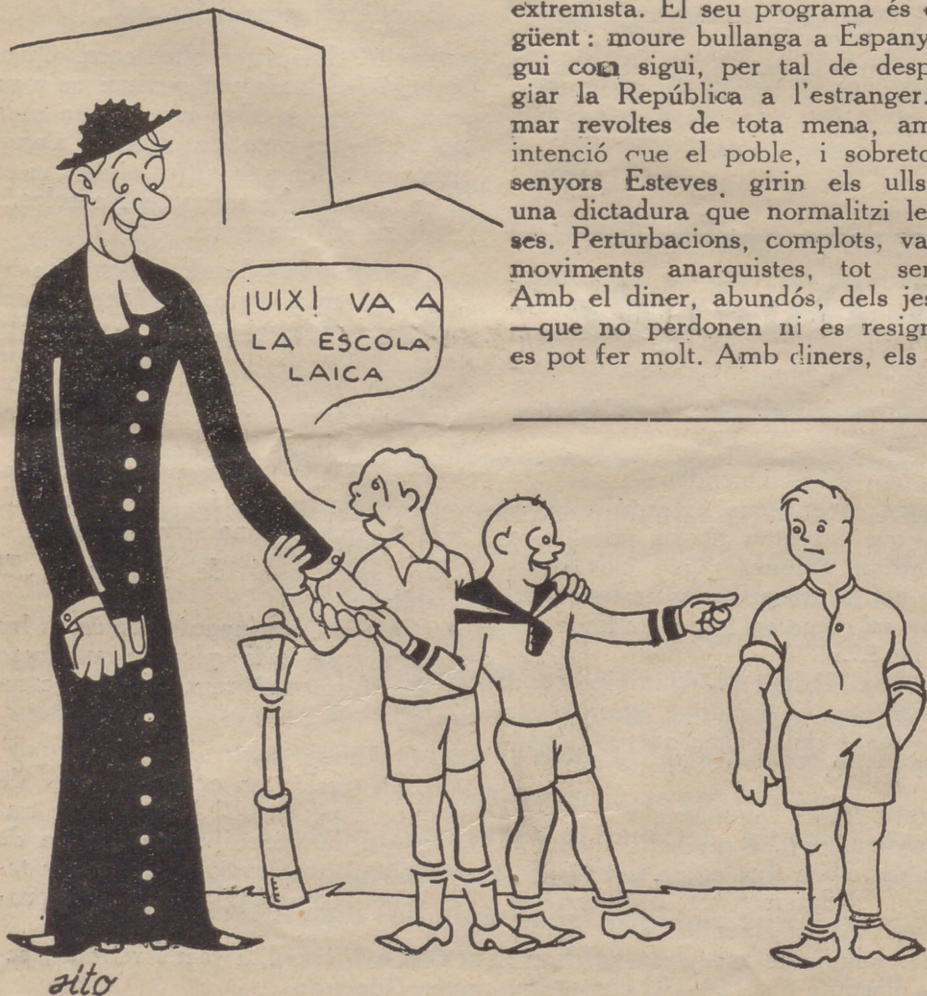
veu que preocupa als que manen. Llavors, no se'n va fer cas.

Varen publicar-se trossos d'aquest manifest feixista que fins ara no ha esverat el Govern. Va explicar-se com es recaptin diners. Va dir-se els noms dels que remenaven la propaganda. Va excitar-se el republicanisme de les autoritats per tal que estiguessin «al tantó». I no va passar res. Els *niños bien* i els militars amb drets passius varen seguir reunint-se i conspirant. Els ex-comtes i els ex-regidors de la dictadura seguiren anant, cada mes, a París o al Sur de França, a rebre ordres. Els emisaris de Ramon Sales, han anat venint periòdicament a cercar diners i fer propaganda. Els Sindicats Lliures (!) trameten manifestos als diaris, curulls d'amenaques. La «Penya Blanca» fa de les seves i ningú no se'n preocupa. El doctor Albinyana envia propaganda i no passa res. I l'Honori Maura fa feixisme en una conferència, amb el beneplàcit de l'autoritat.

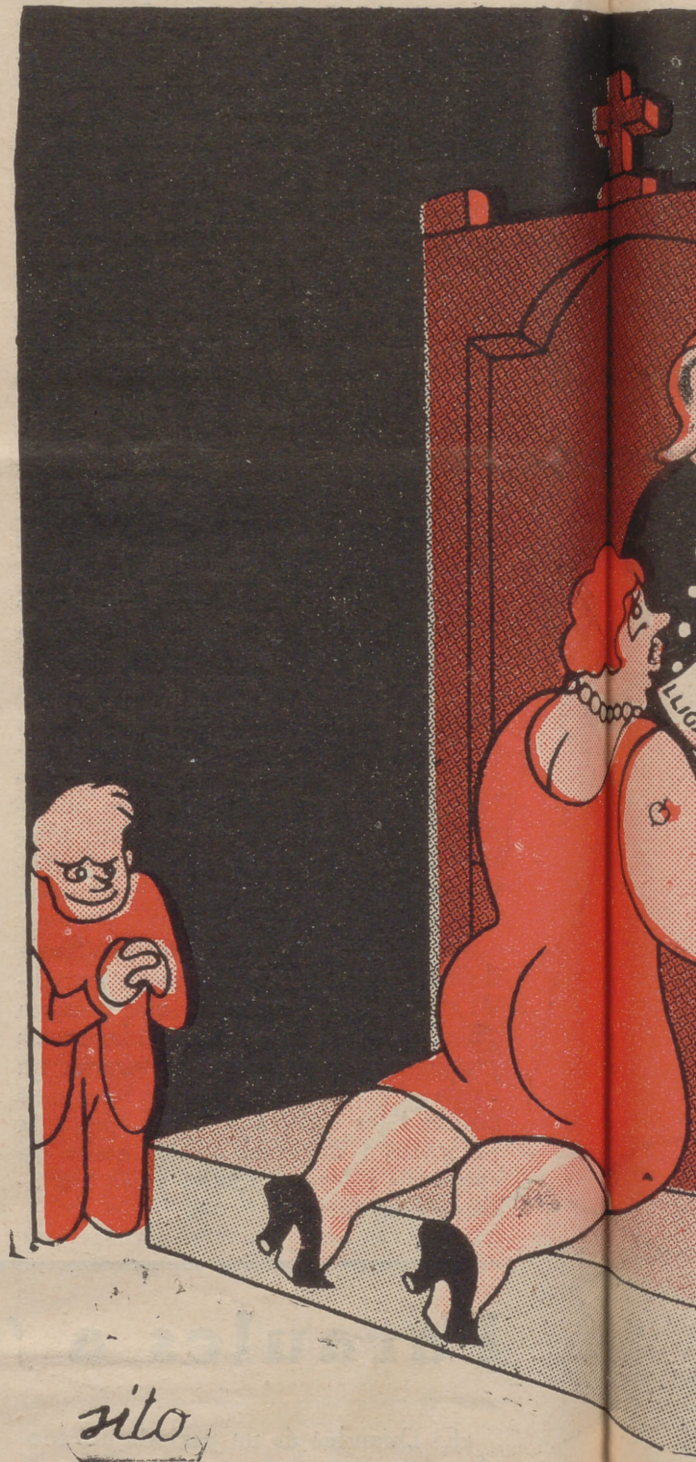
De cop, ens atabalem i fem registres, i detencions, i «mandanga». En els registres no es troba res. Les detencions es deixen sense efecte. I, des dels seus llocs respectius, el barò de Viver, en Calvo Sotelo, en Yanguas, l'Aunòs, el Barrera, el marquès de Sotelo i el comte del Montseny, s'hi deuen fer un panxó de riure!

Els «quatre», de París

Un altre tema per a article. Els «quatre», de París, animadors del moviment feixista, monàrquic, catòlic i extremista. El seu programa és el següent: moure bullanga a Espanya, sigui com sigui, per tal de desprestigiar la República a l'estranger. Armar revoltes de tota mena, amb la intenció que el poble, i sobretot els senyors Esteves, girin els ulls cap una dictadura que normalitzi les coses. Perturbacions, complots, vagues, moviments anarquistes, tot serveix. Amb el diner, abundós, dels jesuïtes —que no perdonen ni es resignen— es pot fer molt. Amb diners, els anar-

COCK-

quistes fan bombes i les col·loquen, i compren pistoles a l'engrós i les passen de contraban...

Els «quatre» són el Yanguas, intermediari amb els capitalistes bilbaïns; el Barrera, que està en relació amb els catalans i els militars borbònics; l'Aunòs, que manté relacions amb els monàrquics francesos i amb Roma, i Calvo Sotelo, agent de relació amb els gallecs i el futur Hitler d'Espanya (?). Aquests manen, des de París, tot el tinglado, gràcies als bons responsables que tenen per tot arreu. Peixos de menor quantia són en Callejo, en Gabriel Maura, el barò de Viver, en Sales, en Quiñones de León. Però ells són els que podríem dir-ne el directori. I si no fos que fins

K-TAIL

doncs no fóra lògic esperar altra cosa. Les monges omplen un buit que la societat deixa, i se n'aprofiten. Però darrerament s'ha produït un cas, que revolta i indigna. Les monges, amb el somriure als llavis, han presentat a les mares un document reclamant llur signatura. I en aquest document es conté una declaració de fe religiosa i el desig que els seus fillets siguin educats en el si de l'Església catòlica, renegant del laïcisme. Com sigui que algunes mares, d'esperit liberal, no s'han atrevit a fer-ho sense permís del marit, denegat gairebé sempre, les monges, a les que s'han negat a fer la seva voluntat, les han comminat a treure de l'establiment els seus tendres infants.

I heus ací com la necessitat ha vençut, novament, les consciències. I com la «caritat cristiana» ha sofert un nou fracàs.

Els confessors i la Lliga

També és aquest un tema interessant. Un amic nostre, digne de tot crèdit, ens en fa cinc. La seva dona, subjecte encara a la rutina catòlica, anà a confessar-se a Betlem i en tornà indignada.

—Ja ho sap que vostè té vot en les properes eleccions? — li preguntà el clergue.

—Sí.

—I a qui pensa votar, vostè? Ja sap que el vot és una arma poderosa.

—Votaré a qui em digui el meu marit.

—Farà mal fet. El seu marit és un incrèdul. Ja el coneixem. Haurà de votar l'Esquerra. ¿Ja ho sap que vostè pecarà si ho fa? Déu Nostre Senyor es mereix el sacrifici del vot. Cregui'm, que li dic pel seu bé. Voti la Lliga i faci-la votar pel seu marit...

—Es que...

—Sí, dona, sí. La muller, i més si és jove i vistosa com vostè, té armes per a tombar el marit...

Aquí, la feligressa s'aixecà

i se n'anà. I el marit cerca el confessor per a «catequitzar-lo».

Una arma indigna

El darrer tema, per avui, Aquells «Padres de los Sagrados Corazones», establerts contra la voluntat del clergat i del bisbe, en una torreta de l'Avinguda de la República Argentina, varen venir de Mèxic sense un clau, i avui, gràcies a la «llana bien» neden en l'abundor. Des de la trona despotriquen contra la República. En el seu tracte perfidiós amb el veïnat, fan propaganda contra el grup «La Farigola» calumniant el seu digne professorat. Recullen la mainada del barri i, amb l'excusa de portar-la a passejar, els inculquen l'odi a l'escola oficial. Han comprat, per sota mà, un col·legi que fa d'escola catòlica al marge de la llei. I aconsellen els infants que no es parlin, que neguin el seu tracte als que vagin a «La Farigola» o a alguna altra escola municipal, creant l'odi en lloc de sembrar amor.

Però el paper s'acaba. En tornarem a parlar un altre dia...

SOCA

Ja hem vist com la tragèdia de Castilblanco ha tingut l'epíleg d'unes sentències de mort.

Hem vist també con els monàrquics del 10 d'agost han estat condemnats «tan sols» a vint, a dotze anys de presó. Descomptant les amnisties i els indults.

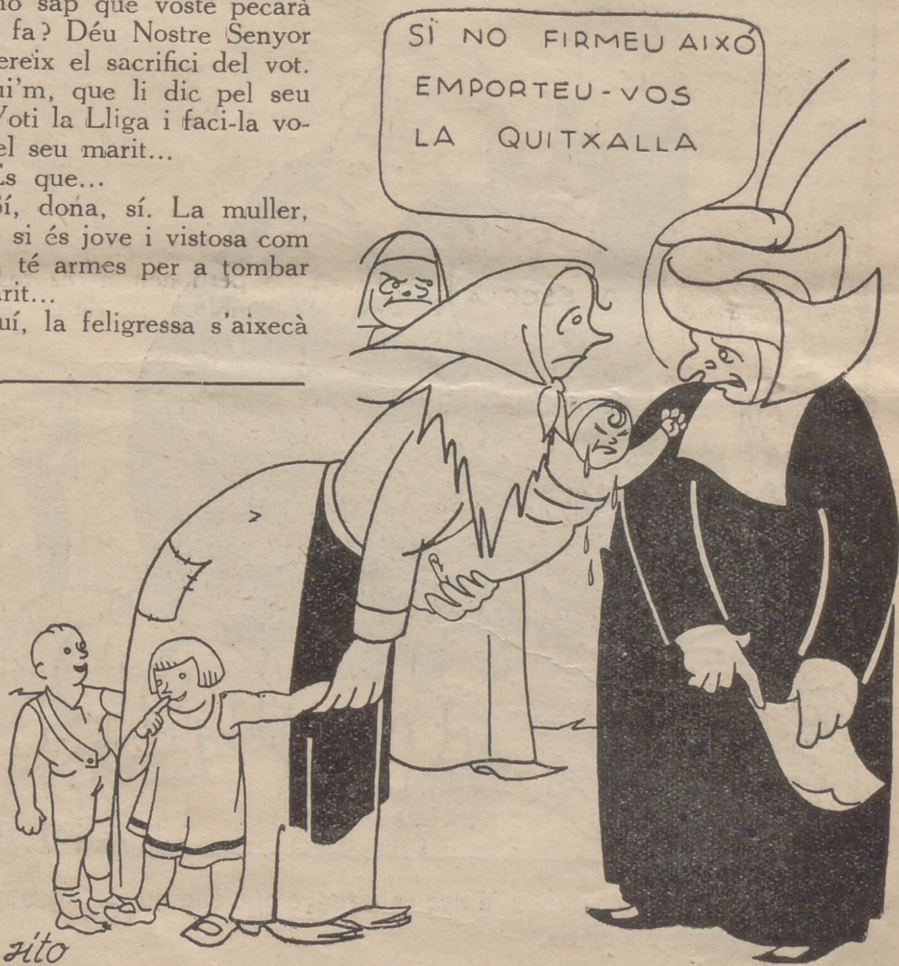
I hem vist, finalment, un nou complot monàrquic: és la conseqüència.

en aquest cas el paper de delator no ens fa gens de gràcia, podríem afegir els noms dels seus corresponents a Catalunya...

La coacció «cristiana»

Heus ací un altre tema. En certs llocs de Barcelona, les monges tenen oberts uns establiments on recullen durant unes hores al dia, i els donen menjar, als fillets de les obres que no poden atendre'ls per haver de guanyar-se la vida. Això és una bona obra i nosaltres, que no som sectaris, per ella solament en tindriem elogis, si no fos que...

A les criatures se les catequitzava des dels seus primers anys. Passem-hi,

Un drama a Fontainebleau

Una vegada era un Rei, que tenia dues filles... i quatre fills.

Aquest senyor, havia tingut una fallida greu i va plegar el negoci, podent salvar, però, una respectable quantitat que li va permetre comprar-se una torreta a Fontainebleau i viure retirat en companyia de la seva família i mitja dotzena de galifardeus que continuaven fent el poc lluit paper de cortisà.

Els vells palatins prou s'esforçaven a doblegar l'espina i fer tota mena de ridícules genuflexions omplint-se la boca de respecte quan deien:

—Majestad... Alteza...

Els criats usaven la mateixa lliurea de la Cort veritable i arreu es veien coronas i emblemes de la passada grandesa monàrquica, però el Rei no s'ho acabava de creure.

Ell es donava compte que tot era escenografia pura, com si es tractés dels Reis d'Espartània posats en solfa pel malaguanyat Mestre Vives a «La Generala» i quan algú li anava amb massa romanços dient-li *Majestad* per aquí, *Majestad* per allà, l'engegava a fer p... amb la finesa que li era peculiar.

Es per això que el bon Rei sentia una fonda recança i enyorava amb tota la seva ànima poder tornar al seu país,

per tal de tornar-los la felicitat i continuar aquelles disbauxes que l'havien fet cèlebre, en companyia de militars, toreros, capellans i cupletistes.

Amb l'ajut dels seus cortisans i dels partidaris que li havien quedat, molts dels quals eren militars i figuraven encara als rengles de l'Exèrcit de la República, va planejar conspiracions i moviments contrarevolucionaris, sense tenir la fortuna que li sortissin bé.

Aleshores va tenir una idea borbònica, plena de malícia i de mala fe.

Es va recordar que quan era Rei amb tots els ets i uts, els perills més forts que havia sofert el seu tron li havien vingut de l'Àfrica; la guerra amb els moros, ultra costar al país molts milions i molta sang, fins a l'extrem que davant d'una estossinada ell va fer aquella frase de «la carn de gallina», havia fet trontollar el règim monàrquic, i és per això que se li va acudir intentar una aliança amb els moros per tal de aconseguir un nou alçament protegit pels seus amics militars i tombar la República.

Així que va tenir la idea madurada va fer una tamborella de satisfacció damunt del llit, i tot seguit intentà posar-la en pràctica.

Després d'encomanar les gestions pertinents, va lograr que anés a Fon-

La lliçó de Dolbfus

tainebleau un moro notable que va ésser rebut amb tots els honors.

El moro, que com a bon africà tenia un temperament càlid i en tractar de satisfer els seus desigs no tenia preferències determinades ni manies de cap mena, a canvi de les pretensions reials va fer al Rei una proposició no massa honesta que afectava a la integritat d'una part molt flonja de la seva persona, i per a convèncer-lo va dir-li:

—Es un ai!, crègui'm, i si no pot preguntar-ho al general Navarro que primer feia escarafalls i després s'hi va aficionar tant, que no se'n sabia estar.

Aquests raonaments varen convèncer el Rei i l'operació va tenir efecte amb la major reserva.

Tot amb tot, el moro no va quedar satisfet i a la nit, en lloc de retirar-se a la cambra que li havien destinat es lliurà a passejar pels passadissos de la casa fins arribar a la porta d'una habitació que estava mig oberta. La folia del desig va induir-lo a mirar l'interior de la cambra que estava il·luminada i va veure com una de les infantes tota despullada s'estava cercant les puces.

Aleshores es va recordar d'aquella escena del «Don Jaume» entre el Rei d'Aragó i la infanta de Sicília, i sense pensar-s'hi gaire la va repetir amb el degut acompanyament de xiscles, sospirs i vessament de sang.

Això de per si ja contenia prou elements per a un drama, però el més fort va venir al cap de vuit dies, quan el moro ja s'havia acomiadat i els efectes de la seva visita varen requerir un gran consum de cotó fluix.

Creiem que el Rei i la infanta se'n recordaran tota la vida.

ALBERT REUS.

—Amb el vot de les dones, única esperança que ens queda, tornarem a ésser els amos.

BATALLADES DE TOT ARREU

Lord Melchett es fa jueu

Aquest lord anglès és un estoic. Els millors mestres han format, segurament, el seu esperit... Es tracta de lord Melchett, d'una firma respectable entre els grans industrials britànics. Doncs bé, l'esmentat lord està disposat a llençar-ho tot per la finestra: fortuna, pervindre, segu-

retat personal, tot, com si en lloc d'Anglaterra es trobés a Alemanya, sota el domini dels «nazis».

Per simpatia, per devoció als perseguits, lord Melchett acaba de convertir-se al juevisme. Quan li han dit: «¿Saps que el món sencer ens persegueix?» Lavors, el lord ha contestat: «Ho sé, i per això vull que m'admeteu entre vosaltres».

El gest de lord Melchett ha tingut la ressonància esperada. La premsa n'ha parlat extensament. I el lord pensarà, segurament, que és una delícia el seu país, que permet un gest tan arriscat com el que ha fet ell, però sense que li reporti cap perill...

Un aprenent de Mussolini

Cada setmana va a Roma un cap de govern, un cabdill d'opereta o un malalt d'snobisme, que volen rebre de Mussolini una mena d'autorització per a imitar-lo als seus respectius països... El darrer deixeble del «duce» que s'ha retratat amb ell a la balconada del Palau Chirhi ha estat un anglès: sir

Oswald Mosley. Un aprenent de Mussolini anglès. Un milionari que s'ha cregut que fa bonic ésser feixista i, com que té diners, ha format un exèrcit de «camises negres», amb el concurs del qual pensa arribar al Poder un dia d'aquests...

Es clar: a Anglaterra s'han pres en bioma el tal senyor Mosley. Saben que, acostumat com està a la bona vida, no s'atrevirà a jugar-se la pell en cap acció de força. Però l'home està content perquè, almenys per uns dies, ha sortit de l'anònim en què vivia... Ha vist complert el seu caprici de milionari; la resta, tot el que pugui fer, ens fa l'efecte d'una opereta vienesa, en la qual ell fa de tenor còmic...

Els que no es venen

Scheidemann era ministre quan fou implantada la República a Alemanya. Ell mateix, des del balcó de la Cancelleria, la proclamà. Doncs aquest ex-ministre republicà ha hagut de fugir d'Alemanya. Ha hagut de fugir, per por a què els hitlerians l'assassinessin... No l'hagueren penjat,

però, com deien els «nazis», perquè aquests, una vegada al Poder, no s'han atrevit a imitar, amb gallardia, els jacobins francesos: han preferit els assassinats anònims a càrrec de comparses obscurs. Però del que

no s'hauria alliberat Scheidemann és d'haver estat vexat i atropellat en un camp de concentració i d'ésser llençat, com el cadàver d'un apestat, al fons d'un barranc o damunt les vies de ferro. Així han estat trobats Smann, Stelling, Schultz i altres vells social-demòcrates. Però, a falta de Felip Scheidemann, que ha aconseguit refugiar-se a Txecoslovàquia, els «nazis» s'han proposat exterminar la seva família. Un dels seus gendres se suïcidà abans de caure en poder dels milicians d'assalt que assetjaven la seva casa. Un altre ha estat emprisonat i, amb ell, quatre parents més del vell ministre, entre ells una de les seves filles. ¡Car paga Felip Scheidemann l'error d'haver contribuït a implantar una República blanca, sense sexe! Els seus el consideren com un traïdor, i els enemics l'odien i el persegueixen. I ell, que fou un equivocac, però no un venut, viu a Praga una penosa existència, tant, però no més de la que portava a Berlín, on subsistia gràcies a la seva pensió d'obrer sense feina!

En vuit dies, la volta al món

Recordem aquella «Volta al món en seixanta dies», facècia deguda a la imaginació de Juli Verne, la qual ens féu concebre, quan érem infants, tota una epopeia de rapidesa...

—Pero els temps no passen en va, i ara, un senyor gairebé anònim, un senyor que es diu Wiley Post, ha deixat Verne en ridícul i ens ha tirat per terra tot el castell de

cartes d'aquella volta al món en seixanta dies.

Wiley Post, sense que gairebé ningú en tingués esment, agafà un dia el seu avió, el «Winnie Mae», i d'un salt es plantà de Nova York a Berlín; seguí cap a Moscú, cap a Sibèria, cap a Alaska, i ja el tenim altra vegada a Nova York, després d'haver acomplert el períple mundial en vuit dies...

Si Verne aixequés el cap, segur que enrogiria de vergonya ara, i que si visqués el gran imager francès, malament li aniria a Wiley Post. Perquè si ell ha donat la volta al món en vuit dies, estem segurs que

Verne escriuria una altra «Volta al món», però aquesta vegada en vint-i-quatre ho es. I esperaria tranquilament que li fos superat el record per escriure una altra «Volta» encara més ràpida... Juli Verne no es deixava trepitjar per ningú. I menys per un Post qualsevol.

Ruptura inevitable

Una de les notes més sensacionals que han esdevingut aquests darrers dies ha estat la resolució final del Congrés Socialista francès, celebrat a París, puix que ella marca una ruptura gairebé inevitable entre els abstencionistes, capitanejats per Lleó Blum, i els participacionistes, acab-

dillats per Renaudel.

Els minoritaris participacionistes en la governació de l'Estat, no admeteren censures, ni es mostraren disposats a sotmetre's. Tampoc a deixar el partit. «Treieu-nos, si voleu—digué Renaudel—. Però si ho feu, apellem al cos electoral.» I Renaudel té un fons de raó en mantenir la seva tesi ministerial, per quant la majoria dels 130 diputats socialistes d'avui foren elegits pels petits agricultors i pels burgesos radicals, tots més socialitzants que socialistes...

No es pot refusar l'ajut d'aquesta gent. El mateix Lleó Blum, quan es presentà candidat per Narbona—localitat de petits propietaris viticultors—els féu concessions en perjudici del collectivisme integral.

Però el Congrés es solidaritzà amb la proposta abstencionista de Paul Faure, el gran amic de Blum, i l'escissió moral esdevingué un fet...

I ara el socialisme francès està col·locat en una situació difícil. Difícil, perquè el triomf dels «puros» representa una reconciliació amb els comunistes, i això el grup Renaudel és segur que no ho acceptarà. I serà llàstima que una força tan gran del proletariat francès s'esfondri precisament en aquests moments en què és tan convenient reforçar els quadros obreristes contra el feixisme de les classes capitalistes.

—Què fé «La Monarquia»?

—Vertaderament, amb aquesta pinta no podia demanar altra cosa.

CARTES DE FORA

ALS NOSTRES AMICS FORANS

Us preguem que ens envieu nota de tots els atropellaments, de totes les injustícies, de totes les bretolades que contra la República maquinin la gent de dretes, els cacics d'ahir que volen seguir essent cacics avui. Cal no silenciar l'obra criminal d'aquesta gent, cal donar-hi una publicitat aterradora.

Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA estaran obertes a totes les vostres veus de protesta. Contra el propietari feudal, contra el capellà facciós, contra l'innoble cacic, llanceu la vostra veu acusadora i justiciera.

Anglès

UN «MINISTRE» MODEL

Diuen que els capellans són ministres de Déu, però vertaderament dubtem que el nostre tristament cèlebre rector sigui res més que un trabucaire, que faria servir la imatge de Crist per a destruir, si això fos possible, tot el que fa flaire de republicà.

Al nostre bon home se li ha travessat tan malament la nostra República esquerrista, que a cada llei que aproven les Corts sobiranes que el poble es donà, li vénen atacs de cor o de fetge. Per sort o per desgràcia no han arribat a alliberar-nos de la seva persona.

Aquest home, que malgrat de la seva llargària sembla força curt de gambals, s'ha cregut en el dret—després d'haver convertit l'església en cova de lladres—de fer de la trona una tribuna política, des d'on té el dret d'insultar una República i uns republicans que l'han privat de manejar els cabals del nostre Ajuntament, d'on ell i el seu *compinche* «Teneca» s'endugueren tot el que pogueren.

Ara sembla que es dedica a pastor d'ovells—puix s'ha convençut que els xaiets s'han tornat rabiosos—per mirar de convèncer les dones que votin per ell i contra la República, que segons paraules seves, «té la pocavergonya de suprimir el pressupost del culte i clerecia, que només importava la petita quantitat de 50 milions». Com si amb dita quantitat no n'hi hagués per a donar pa a uns quants milers d'obers que tenen més necessitat que tots ells.

Ara té per majordoms un matrimoni: un ex-revolucionari menjacapellans, i ella una beata humil, encara que no molt verge, que és com li agraden a aquest «ministre» de Crist; aquell Crist que moltes beates ostenten en els seus pits ubèrrims, clavats en una creu de plata per uns claus també de plata i que el fereixen més que els que li clavaren els seus botxins.

UN DEL POBLE

Vilanova de Meià

Carles Bruguera, va atacar, ja fa temps, en LA CAMPANA DE GRACIA, el Secretariat local.

La lectura de l'escrit, ens portà a la memòria els primers temps de la dictadura, demanant la persecució dels secretaris Llavors era per venjances personals i polítiques del caciquisme contra els que mai

no havien volgut doblegar-se a la seva voluntat insana, contra els catalanistes i republicans que tanta nosa els havien fet, i per afavorir parents i amics, donant drets als interins, quedant-se, els de molts anys de serveis, sense plaça, o bé en Secretaries de pobles petits, on no podien viure malgrat els seus expedients immaculats; els catalanistes i republicans estaven privats de concursar cap plaça, per així acabar d'avorrir-los i de perjudicar-los. I l'articulista no lamenta la injustícia comesa contra tants de secretaris per la dictadura! Per ésser secretaris, ¿pot atacar-se'ls sense cap motiu?

Quants, encara, recorden tantes persecucions, veient-se avui igualment perseguits pels que confiaven, amb fonament, que els recolzarien! Ara es veu que hom segueix el mateix camí d'abans: perseguir els secretaris, per fer surar altra vegada els intrusos.

Sàpiga dit senyor que els intrusos del temps de la dictadura i els d'avui són de la mateixa fusta. Els d'ara, eren de la dictadura quan existia, i es donaren bona pressa a calar-se la gorra frígia, bon punt s'hagué proclamat la República. Coneixem molts d'aquests i que són dels que més remenaven la cua als peus dels delegats governatius.

Des del 14 d'abril de 1931, s'acusa d'amics de la dictadura els que li plantaren cara llavors, com li en planten ara, homes que presidien *Centros de Unión Patriótica* i, ara, els de les esquerres republicanes.

Els secretaris, segons Bruguera, exerceixen una acció destorbadora. Fa molt innocent dir-ho. Mai un dependent no pot atrevir-se a contrariar ni a manar l'amo. I així són considerats els secretaris d'Ajuntament en els pobles rurals: mossos o dependents.

Respecte a què la majoria dels secretaris ajudessin el nefast Barrera, no és veritat, i per tant l'afirmació és completament gratuïta.

Es ben errada la suggerència d'en Bruguera, respecte dels secretaris d'Ajuntament, puix els pobles necessiten d'un secretari intel·ligent i complidor, amb plena responsabilitat, subjecte a inspeccions tècniques. No convenen aprenents, que no faran gran cosa de bé mentre ho siguin. Per a res hom no vol un aprenent a sou, més que per a secretari. Això és molt significatiu.

Que acabi de pressa l'actual situació. Que s'administri Justícia, donant garanties de seguretat i d'estabilitat als secretaris com

als altres per a realitzar el seu comès, puix per ara prou mancats n'estem.

BALDOMER PORTA I BATALLA

Centelles

Sembla que en aquest poble tornen altra volta a remoure's els fatídics elements del nefast «Dios, Patria y Rey». Un d'ells és el famós Charlot, ex-president de la Unió Putrefacta, aquell munt d'immunda brutícia que de podrida i corrompuda que estava quedà dissolta per ella mateixa tal com es dissol tota relíquia d'excrement. I ara, segons sentim amb la pudor que després, torna a estar altra volta en dansa, però si nosaltres l'arreglem, com que és un trasto corcat i anti-higiènic, el tirarem a dins d'algun femer, que és allà on mereix estar.

L'altre és el mestre, senyor Traiter (catòlic, apostòlic i romà) perfecte antirepublicà.

Cal estar alerta amb tota aquesta gent, cal no deixar-los respirar amb massa tranquil·litat. Cal que el caciquisme incivil s'acabi d'una vegada i que la República arribi als pobles.

Castellolí

L'acord pres pels elements esquerrans de l'Ajuntament, de secularitzar el cementiri, ha revoltat la consciència humanística (?) dels reaccionaris i cavernícoles d'aquest poble.

El setmanari «D. I. C.», que és el petener d'aquesta mena de gent, en el número de la setmana passada s'ocupa d'aquest afer.

A l'alcalde li diuen l'«arranca-creus», com si això fos un insult, quan la gent liberal i esquerrana troba molt bé fer desaparèixer les creus, recordant que la creu i l'espasa són d'una peça, i la creu que els cavernícoles defensen no és la creu de Crist sinó l'espasa d'en Sanjurjo.

Aquest alcalde que és conegut per «Colom», fa dissortadament honor a aquest motiu, puix que no es pot ésser colom tenint tan a prop els esparvers; cal ésser àliga i amb unes urpes ben esmolades, per acabar de cop amb tota aquesta gent que no s'estan ni un sol moment de conspirar i injuriar la República i Catalunya, celebrant reunions clandestines a l'església, quan aquest lloc hauria d'ésser un lloc de pietós recolliment i no de conxorxes que prostitueixen l'ideal sublim de la religió.

Es una prova evident del liberalisme i sentiment cristià i humà l'emprat per aquesta genteta, puix que han decidit (i així li ho han comunicat) declarar el pacte de la fam al ferrer del poble si s'atreveix a complir ço ordenat per l'Ajuntament, de canviar el pany de la porta del cementiri, puix que no volen permetre que puguin ésser enterrades altres persones que les que a ells els sembli, manera de pensar que es contradïu amb les doctrines humanístiques

de Crist, nom del qual en fan un mercadeig.

Quant al niu de mussols que diuen que l'alcalde ha descobert, dec dir-los que potser no és de mussols el niu, sinó d'una mena de fures que tot furgant pels llibres de l'Ajuntament han pogut comprovar i ho demostrarà si cal públicament, que els que avui blasmen contra l'actual Ajuntament són els que han deixat un ròsec econòmic al poble, difícil d'eixugar, i que ha descobert les maniobres i combinacions del que fins fa poc era el conceller dels cacics, el pobret secretari, que malgrat l'ajuda que segons es vanta ell li proporciona el pare pedaç Vidal i Guardiola, el Govern de Catalunya ja sap a què atendre's i obrarà en conseqüència.

I no us feu il·lusions, els vostres desitjos de guanyar les eleccions per a posar a rotllo els esquerrans no els podreu veure realitzats, puix que tot i que guanyéssiu, la dignitat esquerrana d'aquest poble us foragitaria dels llocs que immerescudament hauríeu obtingut per la coacció i el pacte de la fam, que són les armes més nobles de què disposeu.

Ha causat bona impressió al poble la rebuda d'unes mostres de llavors de pereres que tenen l'especialitat de fer carbasses en lloc de peres.

M. RIC

La Bisbal

ELS ULTIMS ESPETECS DEL CACIQUISME

«A cada poble hi ha un llum que crema, el mestre d'escola, i un vent que bufa, el capellà.» (Victor Hugo).

Al veí poble de Sant Pol, perteneixent al municipi de La Bisbal, distant de nostra ciutat uns cinc quilòmetres, els seus veïns unànimement s'han adreçat a l'Ajuntament bisbalenc demanant que es construeixi una escola a Sant Pol tan sols per als infants, a fi d'evitar-los el penós trajecte diari que cal per assistir a les escoles de la nostra ciutat. A aquesta proposta que l'Ajuntament ha trobat justíssima puix s'ha fet càrrec de les inconveniències, principalment per als menors, i més en la temporada d'hivern, s'hi han oposat i segueixen predicant en contra—qui havien d'ésser?—el senyor rector i l'alcalde de Sant Pol. No podem pas entendre, és a dir, l'entenem potser massa aquesta oposició.

El poble de Sant Pol vol treure del seu si aquest caciquisme vergonyant dels rectors i acabalats que fins avui havien mantingut el seu *reial* caprici, i al rector i l'alcalde els sembla que encara es pot penar l'insistent evolutiu de la societat.

Segurament que dintre poc els fets ens demostraran que aquests dos subjectes van equivocats.

* * *

La joventut de l'Ateneu Pi i Margall va assolir un èxit sorollós amb la celebració del ball-concurs de vestits de 4'50 pessetes.

A fi de contrarestar l'èxit, una altra entitat local organitzà un altre ball, que pro-

meté *l'oro i el moro*, però es quedà amb la canya sense peix.

Ara bé, posats a contrarestar-nos ens agradaria veure com així que l'Ateneu Pi i Margall organitzi un acte cultural o anti-feixista, si l'altra Societat n'organitzarà un altre l'endemà. Això ens resulta una mica més difícil.

Sant Adrià de Besós

Potser... No voldríem que les nostres paraules fossin preses en un sentit de menyspreu vers la persona que ens ocupa. Es un desig que siguin compreses en el sentit estricte de clar i català.

Hom, amb motiu de la jubilació del qui durant vint-i-cinc anys ha estat secretari del nostre Ajuntament, ha pogut ésser testimoni de proves d'afecte a l'actuació seva per part dels caps de les minories—en podíem dir per part dels caps dels tercets—existents al Consistori.

Tots, en una absoluta unitat, arribaren a la conclusió que el que anava a deixar d'ésser secretari era persona posseïdora de totes les qualitats...

No voldrem negar-li les de caràcter particular, però quant a les de caràcter públic, hom s'ha de mostrar disconforme amb tanta lloança vers ell. No vers el si de la persona, sino a l'actuació francament arrivista i doblegadora al vent que bufa.

Potser (completament el que al principi hem tallat) se n'ha fet un gra massa d'elogis!

* * *

Un amic d'aquell regidor—els homes de càrrec públic sempre han d'estar voltats d'amics—que posàvem i seguirem posant en evidència per llur actuació entorpidora, ens ha felicitat pel motiu anotat.

Està clar que el motiu que l'ha induït a felicitar-nos ha estat el despit i... el veure atacar—sense estridències de mal gust—el seu amic.

Amb tot cal agrair-li l'acte d'encoratjament, fent-li saber que seguirem la nostra ruta saltant tots els entorpidiments que vulguin barrar-nos el pas.

J. GRAU I LATORRE

Castellfonsol

Avui ens proposem parlar d'una mena de Societat que sota el nom de «La Pedrera», funciona clandestinament al nostre poble.

Dins d'aqueixa mena de Societat, caben tots els monàrquics, estevets, vicaris i tota la farda, amb talque sàpiguen renegar de la República i dir mal de l'Esquerra. Ja comprendreu doncs que si tenen totes aqueixes «gràcies» quina gent han d'ésser!

El seu lloc de conxorxa és a casa d'un sabater que entra l'amo i l'agutzil del poble, que també treballa a aqueixa casa, fan una tertúlia xavacana, ajudats de quatre desvagats que no tenen altra feina que fer la bugadera mentre retallen els homes de l'Esquerra.

No us cregueu que volem delatar-los perquè tinguem por que ells tirin la República per terra, ans al contrari, estem molt

contents que estiguin enfront nostre, perquè així agafarem més prestigi, car tothom sap els papers mullats que fan: passejar-se pels carrers i fer brometa, agafats del ronçal pel senyor Miralles. Tot per si els paga una ampolla de xampany o algun plat d'arròs.

D'aqueixa cova n'ha sortit algun personatge «extra» que fins ha actuat en la vida municipal i que més endavant si ens vaga ja en parlarem.

I ara una pregunta, senyor rector: ¿quan acabarà de fer passar fulls per les cases perquè facin suscripcions al culte i clero? Ja que els que li tornarem una vegada en blanc ens sembla que vol obligar-nos a pagar, i no estem disposats a aguantar més exigències.

Vallfogona de Riucorp

Des de la constitució del Centre d'Esquerra Republicana, les dretes d'aquest poble no asosseguen ni un moment per ofegar la veu de justícia dels homes que lluitem perquè la República tingui efectivitat.

Per a restar força a l'Esquerra, el cacic màxim ha fet que els seus esclaus—així pot anomenar-se'ls, ja que després d'uns jornals de fam que sempre ha donat, burlant totes les lleis del treball, i quan hi ha eleccions els coacciona, amenaçant-los que si no voten la candidatura que ell vol, no els donarà més «pa»—ha fet constituir-los en una societat «republicana» patrocinada per Lliga Catalana. I el dia 8 del corrent ens van obsequiar amb un «motín» (no va produir-se gràcies al pacifisme del poble).

Com política local, grans elogis a l'Ajuntament actual, posat pel cacic màxim, continuador de la seva obra, tenint els primordials interessos municipals més que abandonats, trepitjats, com ho demostra l'ensenyament de noies. Hi ha unes monges que legalment l'Ajuntament no pot subvencionar-les; doncs bé, l'Ajuntament les paga a espatlles del poble. Aquestes monges donen ensenyança a qui els sembla—una ensenyança desastrosa—i ells, tranquils i satisfets, perquè des del 1923 fins a la data no han donat comptes dels afers del Municipi, dels afers de sanitat, aigües i urbanització: un desastre, en fi.

Com política general, descarregaren la seva bilis contra els homes d'Esquerra Republicana de Catalunya, dient que els únics homes que s'han d'ajudar són els fatídics Cambó, Ventosa i Calvell, etc., etc.

El poble n'ha tret la conseqüència que, com que el cacic veu que el castell de la impunitat se li enderroca degut a l'alenada dels homes sincers i cansats de tants atropellaments, es juga el tot pel tot per tal de poder conservar la seva tribu a mercè dels seus designis.

No retrocedirem en la tasca empresa, per dura que sigui la lluita, fins que en aquest poble imperi la Justícia i la Llibertat, encarnades en la vertadera democràcia. I com a defensors de la Justícia i la Llibertat per tothom, si tornen els «señoritos» de Lliga Catalana provocant i insultant els pagesos d'aquest humil poble, potser allò del «motín» sigui una cosa efectiva.

Nosaltres som a casa nostra.

REPICS

Altres cop la Penya Blanca? Vertaderament, la brometa va resultant un xic pesada.

I si la República és tan bona, caldrà que els republicans no ho siguin tant.

***

Bombes! Més bombes! Encara més bombes!

Hom ha calculat que cada explosiu surt a dotze duros. Segueixen explotant bombes... I seguiran mentre el negoci dongui...

Què li farem!

***

Els alemanys nazis que viuen a Barcelona, entenen que l'hospitalitat generosa que se'ls brinda a la nostra terra, ha de pagar-se de la següent manera:

Fent propaganda a favor de la monarquia foragitada pel poble;

Ensiniestrant en la disciplina hitleriana la nostra jovenalla dretista;

Persòguint i boicotejant els alemanys antinazistes;

Tocant la marxa reial i cantant, sense cap mirament, l'himne nazi.

Si qui pot fer-ho no ho evita, què hi podem fer nosaltres?

***

A les seves velleses (perdó!) la senyora Bonnemaïson, vídua de Verdaguier, es llança de ple a la política. I fins dóna mítings per aquests móns de Déu!

Davant d'això, Acció Catalana ha pensat en la senyora Carme Karr. Però aquesta, discretament, no vol moure's de casa...

I la senyora Bonnemaïson, per ara, no té competidora.

***

Què passa al Palau de Justícia?

¿Què és aquest tuf que arriba als nostres nassos?

Sospitem que aviat caldrà parlar clar i dir les coses pel seu nom. I sospitem que, per a tapar l'esquandol, no hi valdran influències d'ex-ministres milionaris.

***

—Tan peüja que sóc, i ja ho veus: no em fas cap mica de por.

El diputat senyor Comorera, pensa tornar a parlar de la usura al Parlament de Catalunya. I, per a fixar l'actitud de cert diputat de la Lliga, guarda uns certs retalls de diari...

Sospitem que si aquest debat es promou, en els bancs de la Lliga hi haurà un buit.

***

El nostre diputat agrari—agrari a la catalana, eh?—Francesc Riera, compta amb l'admiració sincera de Francesc Pujols.

Serà per això que la gent de la Lligueta fa el buit al formidable humorista que abans era carn de la seva carn?

Es veu que «Don Amadeu» no perdona.

***

Al Principal actua una Companyia d'art rus. I en aquesta figura un músic força remarcable.

Aquest subjecte es veu que és enemic de l'escola catòlica... va dir un espectador.

—Per què?

—Home! No veu que *ba-la-laica*?

***

Una bella frase d'Amadeu Aragay, adreçada als camperols:

«La llibertat és una idea, però també ha d'ésser un tros de pa.»

Conformes.

***

—Si s'aprova això de la prostitució—deia una peripatètica a un jove diputat—serà cosa de fer-vos el boicot.

—Vols dir que no serà un boicotot?—va ésser la resposta.

***

Aquell Institut de Cultura per a la Dona, que abans gaudia de generals simpaties per la seva neutralitat política, ara ha llençat la careta i s'ha convertit en un Centre de propaganda cavernícola i amb vistes a la Lliga.

Caldrà que, a l'hora de repartir beneficis, se'n recordi el que se n'hagi de recordar.

***

El senyor Pic i Pon, a cal «Gràfic», es fa dir *l'amo*. Això, que resultava ja força depriment per a certs cutis delicats, no és res comparat amb l'actitud que el *papa gris* adopta quan posa els peus al seu diari...

Per quelcom li diuen «l'amo Sebastià». (Vegí's «Terra Baixa».)

***

A la tomba d'Angel Guimerà el passat diumenge hi veiérem flors en abundor.

Però eren totes flors esquerranes, amb flaire de liberalisme, ofrena del poble.

No hi veiérem cap flor de la Lliga...

Era d'esperar.

***

Dies passats, a «La Veu» es va publicar un article combatent durament el projecte d'enllaços ferroviaris...

I en el mateix número es publicava un altre article dolent-se que encara ningú no conegués el referit projecte.

Es veu que per a combatre'l, els de «La Veu» no necessiten conèixer-lo...

—Hi ha una bona fe que esparvera.

***

«La Publicitat» parla, molt seriosament, de la força d'Acció Catalana.

Parlem-ne d'aquesta força... Nicolau d'Olwer deu la seva acta als radicals. Amadeu Hurtado, la deu a l'Esquerra. Martí Esteve, a la conformitat de la Lliga. I Pere Lloret a Marcel·lí Domingo.

No hi ha dubte: Acció Catalana té molta força.

***

Els condemnats per l'afer de Castilblancó ho han estat per un tribunal militar, malgrat tractar-se d'homes civils.

Els condemnats pel ro d'agost ho han estat per un tribunal integrat per magistrats civils, malgrat que gairebé tots ells eren militars.

Les penes dictades pel tribunal militar han estat gravíssimes.

Les penes dictades pel tribunal civil han estat gairebé venials.

Els comentaris, que se'ls faci el lector, cadascú per sí mateix.

***

El diari d'Amadeu Hurtado, últimament ha deixat com un drap brut a Claudi Ametlla, que segons es diu (perquè els barcelonins no se n'han pas adonat per enlloc) és governador civil de Barcelona.

L'Hurtado, el protector de l'Ametlla, ¿com és que ha pres aquesta actitud envers el seu protegit? Doncs sembla que tot es redueix a què els quatre gats de la Dissolució Catalana reiteradament han manifestat el seu descontent per l'actuació d'aquell en l'afer de la vaga del ram de construcció. I com que l'amistat per l'Hurtado no té cap importància i, a més a més, ja ha de suposar que l'Ametlla no deixarà de demanar-li sempre ajut i protecció...

—Els fruits d'aquest arbre els colliran els nostres fills.

VISITIN ELS APARADORS

CASA BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria
Sistema Nord-Americà

CIUTADANS:

Si voleu vestir ben elegants i amb pocs diners aneu a can BASTIDA. Som els creadors i continuadors del Basar de modern estil adaptant totes les creacions de l'art del vestir i sempre amb preus incompatibles per qui usi normes de bona fe comercial. Cert es que la CASA BASTIDA amb competències i sense sempre va endevant i ara més que mai després d'un balanç amb gran superavit LIQUIDEM totes les existències a qualsevol preu per així fer el renovament i donar treball durant la calma als nostres obrers.

100.000 Trajos des de 25 pessetes
100.000 Pantalons des de 5 "

Gran Stock de Plomes, Gabardines, Trinxeres, Checos impermeables i tota mena de prenes modernes de gran estil des de 10 pessetes.

100.000 Mitjons gran fantasia des de 0'75 pts.
100.000 Corbates seda des de 0'95 "
100.000 Camises tots els estils des de 3'95 "
100.000 Calçotets des de 1'95 "
100.000 Païames des de 4'95 "

Tenim muntada una secció ràpida per la Sastreria i Camiseria que ens permet lliurar els encàrrecs a les quatre hores amb assortit de gèneres de tots els preus.

CASA DE CARITAT DE BARCELONA

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50641. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramenet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

Les sotanes en acció

—Pare Josep,estic impacient per a votar en les properes eleccions.

—Calma, filla, calma, que així com t'he buscat altres coses, també et buscaré els candidats.